

Народнай арміі

салядатчы

«Ёсць стаць у строй!»

— Як Вы ацэньваеце ўзровень фізічнай падрыхтоўкі выпускнікоў школ?

— Вучэбныя праграмы і планы для асоб, якія атрымліваюць агульную і сярэднюю адукацыю, носяць пераважна аздараўленчы характар. Мэта ж фізічнай падрыхтоўкі заключаецца ў забеспячэнні неабходнага ўзроўню фізічнай падрыхтоўкі ваеннаслужачых, які дазваляе эфектыўна выконваць пастаўленыя задачы па іх бавым прызначэнні ў любы час і ў любых умовах.

Узброеным Сілам, у першую чаргу, неабходны прызыўнік, які мае, як мінімум, здавальняючы ўзровень агульнафізічнай падрыхтаванасці, што дазваляе спецыялістам фізічнай падрыхтоўкі і спорту і камандзірам асноўны час, які выдзяляецца для праходжання прадмета «фізічнай падрыхтоўцы» надаваць развіццю спецыяльных якасцяў і ваенна-прыкладных навыкаў, вынікам якога з'яўляецца боагатаўнасць падраздзяленняў. Адпаведна, урокі і секцыяныя работы, якія праводзяцца ў школе, толькі часткова вырашаюць задачы агульнай фізічнай падрыхтоўкі прызыўніку.

Аналіз вынікаў праверак маладога папаўнення калявае, што ўзровень фізічнай падрыхтаванасці навабранцаў не ў поўнай меры адпавядае сучасным патрабаванням. Безумоўна, асноўнымі прычынамі цяжкасці, у якіх сутыкаюцца асобныя асобы, трапіўшы ў войска, з'яўляецца іх нізкі ўзровень фізічнага развіцця, а таксама наяўнасць шкідливых звычак.

Падаціцца, дастаўка складанага з фізічна слабага ваеннаслужачага за тры месяцы падрыхтаваць салядату, які павінен мець, як мінімум, здавальняючы ўзровень агульнафізічнай падрыхтаванасці, які дазваляе выконваць ускладненыя на яго задачы.

Тым не менш, войска з гэтай задачай справляецца, і юнакі праз паўтара года службы звальняюцца з Узброеных Сіл падзультымі і ў добрай фізічнай форме.

— **Змяняецца колькасць выпускнікоў школ у сувязі з дэмаграфічнай сітуацыяй, і адпаведна, змяняецца «прызыўнічы рэсурс» — колькасць юнакоў для прызыву на тэрміновую ваенную службу. Якія крокі падпрымаюцца ў сувязі з гэтым?**

— Вынікі дэмаграфічнай сітуацыі, якая склалася ў краіне, сапраўды прыводзяць і да змянення агульнай колькасці прызыўных рэсурсаў.

Міністэрствам абароны Рэспублікі Беларусь прагназавалася такая сітуацыя, і з гэтай поўнага і якаснага комплектавання Узброеных Сіл, іншых войскаў і ваісковых фарміраванняў было свечасова ініцыявана ўнясенне з'мяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб ваіскім абавязку і ваіскавай службе», якія ўвайшлі ў сілу 15 жніўня 2010 года. У прыватнасці, адменена адтэрміноўка ад прызыву на вучэнцтвам сярэдніх спецыяльных і студэнтам вышэйшых устаноў адукацыі, якія вучацца на завочнай (уключваючы дыстанцыйную) формы навучання. Дарэчы, гэта мера абумоўлена не ў апазіцыю чаргу тым, што галоўным прызначэннем тэрміновай ваіскавай службы з'яўляецца падрыхтоўка ваенна навучанага рэзерву, гэта значыць атрыманне ваенна-ўліковай спецыяльнасці. Але ўзрост прызыву на тэрміновую службу абмежаваны 27 гадамі.

Таму выключэнне тых, хто вучыцца на завочным аддзяленні, з агульнага ліку прызыўнікоў, якім даецца адтэрміноўка, з'яўляецца найбольш аптымальным на дадзеным этапе, а іх колькасць цалкам дастаткова для праўнага комплектавання войскаў.

Пры гэтым неабходна падкрэсліць, што і сёння заканадаўства Рэспублікі Беларусь, у параўнанні з нашімі суседзямі з краін СНД, дае значна больш розных відаў адтэрміноўнак для грамадзян у інтарэсах рэалізацыі іх правоў. У Рэспубліцы Беларусь на сённяшні дзень 27 катэгорый грамадзян, якім даецца адтэрміноўка або вызваленне ад прызыву, а ў нашых бліжэйшых суседзях у Расійскай Федэрацыі і ва Украіне такіх катэгорый менш за 20.

Акрамя таго, у маладых людзей маюцца шырокія магчымасці для атрымання ваенна-ўліковай спецыяльнасці шляхам службы ў рэзерве, а таксама навучання на ваенных факультэтах і кафедрах грамадзянскіх ВНУ.

— **Ці плануецца ў перспектыве прызываць на тэрміновую ваенную службу студэнтаў дзённай формы навучання?**

— У гэтым мяне неабходнаці... Дарэчы, што датычыць студэнтаў завочнай формы навучання: мы ўважліва прааналізавалі сітуацыю, і аказалася, што для некаторых гэта сваёасабліва шчыльна, каб улічыцца ад прызыву. Ён атрымаў вышэйшую адукацыю на стацыянарны — і адразу ідзе атрымліваць другую вышэйшую завочна, а потым і трэцюю вышэйшую. Вось тат ён вучыцца да 27 гадоў, пакуль не заканчваецца ўзроставая мяжа прызыву... Ёсць ж гэта прыватныя выпадкі. Абараняць Радзіму — гэта ў Беларусі спрадвеку было справай гонару і годнасці. Калі гутарыць з навабранцамі, яны нярэдка расказваюць: бацька там служыў, дзядуля — там... Яны добра ведаюць мужчынскую лінію сім'і. Гэта ўжо ў генах закладзена: кожны юнак усведамляе: наступіць яго чарга — ён стане ў строй, прыме прысягу і адслужыць. Пойдзе тое, што мужчыну паложана праісці.

Я заўважыў: там, дзе бацька не служыў па тых ці іншых прычынах, дык і сын са страхам, проста з ней-

кім жахам глядзіць на ваенную службу. І такія «фантазі» нараджаюцца ў некаторых галовах — проста дзіўна даешся. Але такіх, паўтараю, — мізэр.

— **Юрый Віктаравіч, у сувязі з гэтым мы не ўгадаем вядомую прыказку пра лыжку дзёгцю, якая псеуе бочку мёду...**

— І сёння спрадвечная народная мудрасць не згубіла актуальнасці, асабліва калі гаварыць пра нашу «дамарослую» апазіцыю — гэтую вузкую касту людзей. Яны жывуць у нейкім сваім свеце, прыдумваюць тое, чаго не было, няма і быць не можа. А калі каго прызываюць у армію, такі крокі ўзімаецца, проста скандал. Думаеш: і чаго ж ён так баіцца? Бо непрытасававы?..

Як правіла, у гэтых юнакоў бацькі не служылі, і яны самі не ўсведомляюць, што гэта таго. І вось яшчэ пра што думаю: у грамадстве заўсёды з'яўляюцца павары і стаўляцца да працоўных дынастый (афіцэрскіх, хлебаварочных, настаўніцкіх і г.д.) — а тут у нас з'явіліся раптам цэлыя дынастыі, якія жывуць... на замежныя гранты. Сын бацьчы, што бацька нідзе не працуе — толькі адпачывае і ездзіць-раз'язджае па свеце. Як можна жыць і нідзе не працаваць? Зразумела, гэтага чалавека хтосьці ўтрымлівае. І сыну так хочацца: калі захацеў, тады і працную, калі захацеў — лёг, грошай хапае, пры гэтым ніякай адказнасці. Вось я атрымліваюцца гэткая «інша-звычайная грантаўская спадчына». Якое дачыненне гэта мае да патрыятызму, як суданосца за аднасцю і вернасцю Радзіме?..

Салядкі будні («Адслужы, як трэба, — і вярнуся!»)

— **Ці будзе змяняцца тэрмін службы ў арміі?**

— Цяпер скарачэння тэрмінаў праходжання тэрміновай ваіскавай службы па прызыве Міністэрствам абароны не плануецца. Таксама не плануецца павялічыць тэрмін тэрміновай ваіскавай службы, пра што правакцыі заўважліва асобна так званыя «незалежны» інтэрнэт-выданні.

У адпаведнасці з Законам Рэспублікі Беларусь «Аб ваісковым

дарожжы») памылковасць стварэння пасля в'етнамскай ваіны войска, цалкам заснавана на прыняцце добраахвотнасці.

— **Апошнім часам істотна змяніўся знешні выгляд ваіскаўца, форма: замест боата — берцы, адмовіліся ад шынялёў і г.д. Наколькі я зразумела, ішоў пошук аптымальнай мадэлі «зручнасць — якасць — кошт»?**

— Дарэчы, у расійскіх ваіскаўцаў форма — ледзь не «ад куцюр»: ад самога Юдашкіна. А можа, і нам няварта эканоміць? Міністэрства абароны не звяртаецца да модных мадэляў?

— Прынятая на забеспячэнне форма адзення ваеннаслужачых Узброеных Сіл па сваёй якасці, выглядзе, камфортнасці адпавядае сучасным патрабаванням, якія прад'яўляюцца да ваеннага адзення. І асноўным пры гэтым з'яўляюцца суданоснасць «зручнасць — якасць — цана».

Неабходна таксама адзначыць, што практычна ўсё ваеннае адзенне і абутак выпускаецца на тэрыторыі нашай дзяржавы, тым самым мы падтрымліваем айчынную вытворчасць. Прадпрыемства Рэспублікі Беларусь бярэць актыўны ўдзел у распрацоўцы новых і ўдасканаленні існуючых прадметаў ваеннай формы адзення. Усе навінкі і сучасныя тэхналогіі актыўна прымяняюцца пры ўдасканалванні экзіпяртуры ваеннаслужачага. Гэта і мембранныя матэрыялы, і новыя віды сінтэтычных уціпяльнікаў, і антыбактэрыяльныя дабаўкі ў ствараемыя матэрыялы.

Да распрацоўкі гэтай формы адзення, зразумела, вядомыя мадэляры не прыцягваліся. Самы галоўны мадэльер — сам ваеннаслужачы. Прапановы і пажаданні нашых ваеннаслужачых ажыццэўлены ў існуючым варыянце формы адзення.

— **Пытанне пра дзейнасць разлігійных канфесій ва Узброеных Сілах. У некаторых арміях замежных краін ёсць палкавыя святары — ці разглядаецца магчымасць увядзення такога «пасадзі» ў беларускую армію?**

— У сувязі з гэтым: калі ўгадаць гісторыю, у рускай арміі калісьці былі нават «свае» цэрквы. З дру-

чымі ў вольны ад выканання абавязку тэрміновай службы час; дзяржава не нясе абавязку па задавальненні патрэбнасці ваеннаслужачых, якіх выніваюць з іх рэлігійных перакананняў.

Пры гэтым стварэнне рэлігійных арганізацый у ваісковых часях не дапускаецца. Рэлігійныя абрады на тэрыторыі ваіскавай часці могуць праводзіцца, як правіла, па просьбе ваеннаслужачых за кошт іх уласных сродкаў з дазволу камандзіра (начальніка) ваіскавай часці. Рэлігійна дзейнасць замежных святароў (асоб, якіх маюць духоўны сан), а таксама дзейнасць рэлігійных арганізацый, не зарэгістраваных у вызначаным парадку, у ваісковых часях не дапускаецца.

Гэтыя палажэнні замацаваны Законам «Аб статусе ваеннаслужачых».

— **Газета «Звязда» неаднаразова тавіла пытанне аб сацыяльных гарантыях пры паступленні ў ВНУ ваеннаслужачых, якія добраслужылі тэрміновую ваенную службу. Гэта хвалюе і нашых салядкіў, і іх бацькоў, і юнакоў, якіх толькі рыхтуюцца стаць у строй. У СССР існавалі льготы пры паступленні, «адукацыйныя» прэферэнцы існуюць у многіх краінах — у Беларусі, на жаль, гэтае пытанне пакуль што не вырашана.**

Правіла сваёасаблівае эксперымент: звярнулася ў некалькі ВНУ, каб вывесці, колькі чалавек пасля службы ў арміі паступіла на дзённую бюджэтную форму. Мне адказалі: улік не вядзецца, але, хутчэй за ўсё, — нікто не паступіць, бо неамагчыма падрыхтавацца да тэспіравання, праходзячы тэрміновую службу ў арміі, каб на роўных канкурываць з выпускнікам школы, многія з якіх з'яўляюцца з рэзультатамі. Дарэчы, менавіта па гэтай прычыне некаторыя і бацца ісіў ў армію — каб не страціць магчымасць атрымаць вышэйшую адукацыю. Каб не ўзікла яшчэ адна сацыяльная праблема, магчыма, прыспеў час аднавіць «адукацыйную» льготу для ваеннаслужачых, якія добраслужылі адслужылі ў арміі?

— Я перакананы: ільгот павінна быць як мага менш — а ў ідэале іх

— Забеспячэнне ваеннаслужачых тэрміновай службы ажыццяўляецца згодна з нормай «Набор прадуктаў па агульнавайсковым пайску», якая дадаецца да Інструкцыі аб парадку харчовага забеспячэння Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь у мірны час.

Адразу ж магу вас супакоіць — з харчаваннем у беларускім войску ўсё нармальна. Цяпер у многіх ваісковых часях харчаванне ваеннаслужачых наладжана прадпрыемствамі грамадскага харчавання. У мяне ўключаны розныя стравы, якія выгадна адрозніваюцца па смакавых якасцях і каларыйнасці.

Для прыкладу, ваеннаслужачаму ў месяц належыць каля 5 кілаграмаў мяса, больш за 3 кілаграмы рыбы, 1,2 кілаграма сметановага масла, амаль 15 кілаграмаў бульбы і больш за 10 кілаграмаў агародніны. Акрамя таго, у расійскіх ваеннаслужачых — малачо, сыры, каўбасныя і кандытарскія вырабы, полівітаміны і іншыя прадукты харчавання.

Для шэрагу катэгорый ваеннаслужачых выдзяляецца дадаткова гэтае нормы прадукты. Напрыклад, для ваеннаслужачых, праходжанне службы якіх звязана з ажыццяўленнем скачоў з парашутам, дадаткова выдзяляецца на аднаго чалавека ў суткі 50 г мяса і 15 г масла.

Што ж датычыцца каларыйнасці агульнавайсковага пайка, то ён не аступае пайку войскаў дзяржаў блізкага і далёкага замежжа.

— **У суседняй Расіі гавораць ледзь не пра канфлікт паміж Камітэтам салядкіў маці і камандаваннем Узброеных Сіл РФ. У Беларусі такой праблемы няма — ці, магчыма, пэўныя лакальныя непразруменні ўсё ж узнікаюць?**

— Мы падтрымліваем Рэспубліканскі камітэт Беларускай грамадскай арганізацыі салядкіў маці, які ўзначальвае Галіна Мікалаўна Чырванка, і рэалізоўваем разам з'яра праектаў па забеспячэнні годных умоў ваіскавай службы. Камітэт займае канструктыўную пазіцыю, і, шляхам актыўнага ўдзелу ў абмеркаванні важных пытанняў ваіскавай службы і, нам разам уадаецца зняць німала праблемных пытанняў.

— **У некаторых арміях іншых краін блалочай з'яўляецца праблема дзедзятчыны. У нашай арміі гэтая праблема з такой акрэсленнасцю не выражана — як Вы гэта патлумачыце?**

— Дзедзятчына — гэта нефармальны іерархіяны ўзаемаадносіны ў ваісковым калектыве, якія грунтуюцца на беспарочным падпарадкаванні маладых старэйшым. Калі зыходзіць з такой фармулёўкі, то «дзедзятчына» ў беларускім войску няма.

Не адмаючы, што ў ваісковым калектывах — зрэшты, як у іншых групах змагання тыпу — могуць працяляцца міжсабясная канфлікты.

— **Яно і зразумела: армія — частка грамадства...**

— Таму ўсе недахопы, пралікі, хваробы грамадства непазбегна адлюстроўваюцца і ў арміі. Іншая справа — што ў нас негатыўны момантаў значна менш, чым увогуле ў грамадстве: не то яна і армія. Але ніякія таксама ёсць. І ставіць перад сабой, перад сваімі падначаленымі задачу, напрыклад, з заўтрашняга дня ліквідаваць усё недахопы, дасягнуць ідэалу... Так не бывае.

Ва Узброеных Сілах створана эфектыўная сістэма работы па падрыхтаванні ваіскавой дысцыпліны, якая выключнае магчымасць утойвання правапарушэнняў і адначасова дазваляе сацыяльна абараняць камандзіра, які бескампрамісна, у адпаведнасці з заканадаўствам, прымае неабходныя меры па забеспячэнні правапарадку. Распрацавана заканадаўства, якое рэгламентуе прызыў і на ваісковую службу і выключнае прызыў асоб, з якой не знята судзімасць. Уведзена сістэма адбору і вывучэння прызыўнікоў, якая дазваляе мінімізаваць сацыяльна-псіхалагічныя і крымінальныя рызыкі.

Як вынік — крыміналагічны паказчык у беларускім войску адны з самых нізкіх у свеце. Калі параўнаць з уварэнне злучэннасці, то ў 1994 годзе ў беларускіх Узброеных Сілах фіксаваўся каля 11 злучэнстваў на 1000 чалавек. На сённяшні дзень колькасць правапарушэнняў складае каля трох на тысячу чалавек.

Найважнейшымі ўмовамі паспяховага прафілактычнага злучэнства і здарэння ў войску з'яўляецца адданасць нарматыўна-арганізацыйнага і духоўна-маральнага кампанентаў. Гэта азначае:

— **максимальнае выкарыстанне ў педагагічных мэтах спецыфічнага ладу ваіскавога жыцця, які вызначаецца нарматыўнымі прававымі актамі і, перш за ўсё, агульнавайсковымі статутамі;**

— **найважнейшымі ўмовамі паспяховага прафілактычнага злучэнства і здарэння ў войску з'яўляецца адданасць нарматыўна-арганізацыйнага і духоўна-маральнага кампанентаў. Гэта азначае:**

усямерная падтрымка камандзіраў і начальнікаў, якія прымаюць меры па падрыхтаванні правапарадку да надыходу цяжкіх наступстваў па-за колькаснымі паказчыкамі злучэннасці;

— **максимальнае задзейнічэнне ў прафілактычнай дзейнасці ваіскавай грамадскаці.**

— **Не магу не спытаць аб магчымасцях «жаночага рэсурсу» ў беларускай арміі. Калі не памыліся, у Германіі жанчыны праз суд дабіліся права служыць у баявых часцях бундзсвера... Ці шмат у беларускай арміі прадастаўліць «слабай паловы», ці многа дзятчына навуцацца ў ваенных вучылішчах?**

— У цэлым можна казаць пра павелічэнне колькасці ваеннаслужачых жанчын ва Узброеных Сілах: калі ў 2005 годзе іх было менш за 4 тысячы, то ў 2010 годзе іх колькасць складала каля 4,5 тысячы, што складае больш за 8% ад агульнай колькасці Узброеных Сіл і ў працэнтных суданоснасцяў супастаўна з узброенымі сіламі такіх дзяржаў, як Германія, Італія, Цяпер ва Узброеных Сілах Рэспублікі Беларусь больш за 400 афіцэрў-жанчын (у 2010 годзе ўпершыню дзювом з іх прывоснова ваіскавое званне «палкоўнік»), больш за 1000 прапаршчыкаў і каля 2 тысяч салят д і сяржантаў, якія праходзяць службу па кантракце.

На ваіскавой службе жанчыны паступаюць добраахвотна. Згодна з патрабаваннямі заканадаўства Рэспублікі Беларусь жанчыны не могуць назначыцца на пэўныя пасады, а таксама праходзіць службу ў падраздзяленнях, якіх маюць на ўзбраенні цяжкую бронетэхніку — танкі, баявыя машыны пяхоты, і ў першую чаргу гэта звязана з клопатам пра здароўе жанчын. Пералік такіх пасад вызначаецца Міністэрствам абароны.

Ва Узброеных Сілах Рэспублікі Беларусь для жанчын маюцца шырокія магчымасці: можна стаць афіцэрам, паступіць у Ваенную адукацыйную акадэмію Рэспублікі Беларусь, а таксама на ваенныя факультэты Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта і Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта. На сённяшні дзень Ваенную акадэмію Рэспублікі Беларусь скончылі 36 дзятчат. Цяпер у ваенных навуцальных установах вучацца 23 дзятчыны-курсанты: у Ваеннай акадэміі Рэспублікі Беларусь — 20 (12 на факультэце сувязі і АСУ і 8 на авіяцыйным факультэце; 3 па лётнай і пяць па інжынерных спецыяльнасцях) і на ваенным факультэце ў Беларускам дзяржаўным ўніверсітэце — 3 дзятчыны-курсанты.

можна стаць прапаршчыкам, паступіць на ваіскавую службу па кантракце адна ў ваіскавых часцях Узброеных Сіл і праішоўшы навуцанне па тэрмаме падрыхтоўкі прапаршчыкаў у 72-м Аб'яднаным вучэбным цэнтры падрыхтоўкі прапаршчыкаў і малодшых спецыялістаў; жанчыны таксама прымаюцца на ваіскавыя пасады салят і сяржантаў, што для многіх з тых, хто мае сёння ваіскавы званні прапаршчыкаў і афіцэраў, з'яўляецца той прыступкай, з якой яны пачалі сваю ваіскавую кар'еру.

Усю інфармацыю пра магчымасць паступлення жанчын на ваіскавую службу па кантракце і наўнасць вакантных пасад можна атрымаць у ваенных камісарыятах і ў ваісковых часцях.

Родная мова ў роднай арміі

— **Зайшла на сайт Мінабароны — ён дае магчымасць атрымання інфармацыі па-беларуску, па-руску і па-англійску. Адразу адначасова: добрая беларуская мова, і ўзгадаўся, як здарова ваіскаўца спяваць песню пра армію на роднай мове — сваёасабліва гімн нацыянальных Узброеных Сіл. А якія перспектывы беларускай мовы ў беларускай арміі?**

— Я выкапаў яго бы, як он есьт, В пробоинах, в листах железа равных, - Невняющая воинская челюсть. Есть в этих шрамах, в обгорелых ранах. На постамент взобрался высоко, Пусть как свидетель подтвердит по праву: Да, нам далась победа нелегко. Да, враг был храбр. Тем больше наша слава. — **Юрий Виктаравіч, мне здаецца, я ведаю, з чаго для Вас пачынаецца Радзіма...**

Абавязку і ваіскавай службе» тэрмін ваіскавай службы па прызыве ўстаўнаўляецца:

— для ваеннаслужачых, якіх не маюць вышэйшай адукацыі і праходзяць тэрміновую ваіскавую службу, — 18 месяцаў;

— для ваеннаслужачых, якіх маюць вышэйшую адукацыю і праходзяць тэрміновую ваіскавую службу, — 12 месяцаў;

— для ваеннаслужачых, якіх праішлі навучанне на ваенных кафедрах або факультэтах па праграмах падрыхтоўкі малодшых камандзіраў, здалі вызначаныя праграмы падрыхтоўкі экзамены і праходзяць тэрміновую ваіскавую службу, — 6 месяцаў.

Гэтыя тэрміны дазваляюць праводзіць неабходную падрыхтоўку прызываных на тэрміновую ваіскавую службу грамадзян.

— **Магчыма, тэрміновае служба ў перспектыве будзе наогул адменена, паступова ператворыцца ў кантрактную?**

— Цяпер і ў далейшай перспектыве Узброеныя Сілы будуць комплектавацца на аснове спалучэння ваіскавога абавязку з добраахвотным паступленнем на ваіскавую службу па кантракце — гэта норма замацаваная ў артыкуле 7 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб Узброеных Сілах Рэспублікі Беларусь».

Пераход Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь на комплектаванне толькі на кантрактнай аснове не плануецца. Прызначэнне тэрміновай службы — падрыхтоўка ваенна навучанага рэзерву. Безумоўна, павышэнне прафесіяналізму Узброеных Сіл за кошт павелічэння колькасці ваеннаслужачых, якіх праходзяць ваіскавую службу па кантракце, з'яўляецца аб'ектыўнай неабходнасцю, прадыктаванай сучаснымі ўмовамі. Толькі прафесіянал можа найбольш эфектыўна выкарыстаць сучасныя ўзоры ўзбраення і ваеннай тэхнікі. Таму сёння колькасць ваеннаслужачых, якіх праходзяць ваіскавую службу па кантракце, складае каля 60% ад іх агульнай колькасці.

гога боку, у Беларусі не толькі праваслаўныя, каталікі, але і пратэстанты, мусульмане, іудзеі, прадстаўнікі іншых канфесій: значыць, асабовы склад можа падзяляцца па рэлігійнай прымеце... Якое расанне бацьчыца Вам найбольш аптымальнае?

— Узаемадзейненне з рэлігійнымі арганізацыямі ажыццяўляецца артаг у прававым полі Рэспублікі Беларусь. Пры гэтым у войску няўхільна захоўваецца права жокага на свабоду сумлення і свабоду веравызнання, а таксама роўнасць перад законам незалежна ад адносна да рэлігіі.

Цяпер дзейнічае пагадненне паміж Міністэрствам абароны і Беларускай Правааслаўнай Царквой, на аснове якога ажыццяўляецца супрацоўніцтва па патрыятычным, духоўна-маральным выхаванні ваеннаслужачых, арганізацыі сацыяльна-псіхалагічнай работы.

Правядзенне сумесных мерапрыемстваў па пытаннях духоўна-маральнага і патрыятычнага выхавання ваеннаслужачых, размяшчэнне неадпаведных публікацый у газетах «Царкоўнае слова» і «Белорусской воейнай газете» (на «славу Родины»), перадача бібліятэкам ваісковых часцей духоўнай літаратуры і перыядычных выданняў Беларускай Правааслаўнай Царквы, правядзенне сумесных дарабрынчых мерапрыемстваў — вось далёка не поўны пералік сумесных праектаў.

Што датычыцца пытання пра неабсяпку раздзялення ваеннаслужачых па канфесійных прыкметах. Рэспубліка Беларусь — адна з нямногіх краін у свеце, дзе забяспечаны міжканфесійны мір, і, несумненна, гэты мір будзе захаваны і надалей. Пры гэтым яшчэ раз падкрэслію, што ў войску няўхільна забяспечваецца выкананне заканадаўства, якое рэгламентуе свабоду сумлення і веравызнання: ваеннаслужачыя маюць права прызнаваць любую рэлігію або не прызнаваць ніякай; ваеннаслужачыя не маюць права адмаўляцца ад выканання абавязку ваіскавай службы па матывах адносна да рэлігіі або выкарыстоўваць свае службовыя паўнамоцтвы для яе прапаганда; правядзенне рэлігійных абрадаў можа ажыццяўляцца ваеннаслужачымі.

увогуле не павінна быць. У нас ледзь не трэць насельніцтва карыстаецца тымі ці іншымі лютамі. Але ж ільготы ствараюць пэўнае напружэнне ў грамадстве. З другога боку, калі прааналізаваць сучасны вопыт — не толькі ў СССР былі прэферэнцы для тых, хто адслужыў тэрміновую службу... У многіх краінах гэта ўлічваецца ў тым ліку пры ўпадкванні на дзяржслужбу. У гэтым ёсць пэўная логіка: ты сплатчы выкананні абавязак перад Радзімай, праяві сябе, а потым ужо ідзі на дзяржслужбу